Просимо конче вирівнати
сейчас залеглість!

Ч. 175. (674.) Львів, пятниця дня 10. серпня 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В зайнятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умова передплати у Львові:	
На рік	24·— К
„ півроку	12·— „
„ чверть року	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чверть року	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В інших державах	54 фр.

Для ранених жовнярів!

Чи знаєш сум шпитального склепіня,
Де визирає біль зі всіх сторін?...

Є серед нашого львівського жіноцтва малий гурток, що робить свою роботу в часі війни так тихо, безголосно, без користи, слави й признаня, як тихо складало українське населене свої жертви на жертвенник світової пожежі, як безголосно замінила ся наша земля в руїну, як без згадки і без признаня клав свою голову Русин-вояк на широких боєвих фронтах...

Не богато тих жінок. Не зраджу їх імен. А знаю їх добре. Вони то ведуть переписку чи не з усіма шпиталями, висилають посилки, полагоджують орудки, читають отемвілим часописи й книжки. Идуть з допомогою раненому жовнірови все і всюди. І виджу їх днина-в-днину. Ранком виходять з неботатими клунками із пачкою часописий та книжок. Розносять їх по львівських шпиталях, де серед голих стін, при чужій управі і чужій обслузі сотки українських жовнярів терпить біль — і той від ворожої кулі і той, що зветь ся тугою за рідною хатою, за рідним словом.

Є в нас такий гурток жінок.

Широка суспільність мало про них знає, тіснійший круг столичного жіноцтва уважає їх може свого рода диваками — а прецінь, прецінь, колии мав я сильнійше враженє і глибше зворушенє, то був се вид, як в неділю одна з членинь „Українського Жіночого Комітету помочи для ранених" вела в Успенську церков двох отемнілих на війні українських жовнярів. І мріяла ся мені в души та ява, коли український отемнілий інвалід вернув в рідне село і привели його перед ворота рідної оселі, а з хати вийшла жінка з діточками. Всі оглядали срібні і золоті медалі, хрести заслуги зі стяжкою хоробрости а наймолодша дитина спитала невинно: А хтож вам, татуню, забрав очи?

Ми знаємо, скільки крови дала Галичина державі. Розуміємо, чому природне домаганє одного з послів, щоби правительство виготовило статистику, що і скільки дали народи Австрії в сій війні, наповнило трівогою не лиш представників вибраного в державі народу, але й богато иньших уважали се не бажаним.

Ми свідомі величи того тягару, що впав на нас в теперішній війні. — Ми свідомі жертв які український нарід потерпів так на фронті, як і поза фронтом. Признаня від нікого не ждемо, від нікого не домагаємо ся відплати. Ми нині на біль за мертві, на жалї за високі... Судьбу, яка нам судилась, перенесемо власними силами і лиш власними силами вийдемо з світової пожежі на стежку, що поведе нас красше у житє.

А тимчасом три роки війни записались в житю українського народу тисячами-тисячами жертв. Одні лягли в тихих могилах, другі лічуть дні і ночі в шпиталях... І обовязком доброї суспільности не забувати про них...

На щастє є в нас гурток жінок, що дає свій безкорисний труд. Треба лиш, щоби наша щедра і жертволюбна суспільність зрозуміла їх апостольську працю і не відмовила їм своєї підмоги. Пливе стільки жертв з усіх сторін на усякі цїли. Не забувайте-ж про бідного жовнярика в столичнім шпиталї... Сг.

В справі повороту виселенців.

Щоби приглянути ся теперішньому положеню наших виселенців виїздили до головних таборів відпоручники У. П. Р. і У. З. К., а саме: 31. липня радник пос. Л. Левицький до табору Ґредіґ, того-ж дня проф. пос. др. Ол. Колесса до табору Ґмінд, а 30. липня пос. др. Р. Перфецький до табору Хоцен.

В таборі Ґмінд відбули ся заходом жіночої читальні великі збори виселенців переважно жіноцтва, яке серед масового риданя висловлювало свій біль і жаль з причини нестерпного положеня та свою тугу до ріднього краю. Проф. пос. др. Колесса давав відповідні поясненя та прирік доложити ще раз всїх з'усиль, щоби прискорити поворот виселенців.

Радник пос. Л. Левицький сконстатував крайно невідрадне положене волинських виселенців у Ґредіґ, де виживлене є нисше всякого мінімум так, що велике число осіб терпить голод.

Крайно невідрадним являєть ся також положенє українських виселенців в Хоцен, що сконстатував пос. др. Р. Перфецький.

Психічний настрій виселенців здержуваних насильно в таборах є під теперішню хвилю тимбільше болючий і напружений, коли вони знають, що майже ціла українська часть Галичини і Буковини увільнена від ворога.

Щоби прискорити необхідно потрібну репатріяцію виселенців, звернули ся посли др. Колесла і Л. Левицький до міністра внутрішних справ ґр. Тоґенбурґа і відбули з ним довшу поверх півторагодинну конференцію (2. VIII.). Міністер прирік поробити далеко йдучі заряджения в цїли повороту до краю, звертав однак увагу на значні технічні та инші трудности.

Щоби ті трудности усунути, виїхала делеґація зложена з Віцепрезидента палати послів Ю. Романчука і послів Колесси та Л. Левицького до осїдку верховної команди армії (АОК.), де 5. серпня основно обговорено справу повороту галицьких, буковинських і волинських виселенців а при тій нагоді і прочі актуальні справи. Представник верховньої Команди армії дав запоруку, що і з причин господарських і з огляду на положене населеня Воєнна Управа є за прискоренєм репатріяції в широких розмірах, мусить однак перед тим упорядкувати відносини на відзисканих територіях та усунути всілякі технічні трудности.

Окрім того відбув пос. др. Колесса 6. серпня довшу конференцію з референтами в міністерстві внутр. справ.

Виєднано вже тепер значні зарядженя в справі повороту виселенців до краю, а іменно отворені будуть для повороту повіти: Рава Руська, Жовква, Львів (повіт), Турка, Сколе, Долина, Сокаль на захід від Буга, Городок, Мостиска, Перемишль і Ліско. В часі повороту до краю дістануть виселенці підмогу ще протягом двох місяців. Крім сего заряджено, що виселенці розкинені по поодиноких громадах не будуть мусіли вертати до таборів і вичікувати на спільні транспорти, лише дістануть у дотичних староствах пашпорти, вільні карти їзди і гроші на дорогу.

Дальші зарядженя будуть видані як наспіють подрібні інформації із ново-відзисканих повітів в краю.

Окрім того, відповідно до жаданя піднесеного послом др. Колессою на засїданю комісії для виселенців в палатї послів, видало міністерство зарядженє, щоби ті виселенці (евакуовані), які мусіли опустити свої осідки в часі послїдньої російської офензиви, дістали безпроволочно дозвіл повернути до своїх осель.

Польське і Українське шкільництво на Волині.

В 295. ч. „Now-ої Reform-и" помістив „Komitet obywatelski pow. włodzimierskiego i Komitet ratunkowy pow. kowelskiego na Wołyniu" конкурс на 20 учительських місць при польських народних школах в австр. волинській окупації. Як першу платаю визначує комітет 1800 к, вільне мешкане й опал, отже майже в двоє більше, чим одержує тимчасова учительська сила в Галичині, а не без того, щоб від часу до часу учительство не одержало якийсь додаток, бо що польська суспільність трохи більше дбає про своє народне шкільництво, чим наша, на се хиба доказу не треба.

Тут зараз насуваєть нам питане, що можемо ми протиставити польському походови на нашу Волинь? Правда, „пяткова система" дала доказ небуденної жертволюбивости українського народу, який мимо своєї теперішної нужди зложив сотки тисяч на рідну школу. 27 народних шкіл на Волині, заснованих протягом нецілого року, се був гарний завдаток на будуче. Наші патріотичні учительки й стрільці, між якими теж було богато вчителів, поспішили, щоб віддати свої сили на службу рідному народови, словом-робота почала йти як слід. Та не довго довелось тішити ся нам своєю рідною школою на Волині. Про се вже подбали ті, яким се не на руку було. У. С. С. з Волині по приказу з гори відкликано, через що й більшу часть наших шкіл прийшлось закрити. Учительки, які лишились на місци, приневолені терпіти всякого рода химери ворожих нам інспекторів, яким віддано наше шкільництво в опіку. Дійшло до того, що такий інспектор просто без церемонії приказує учительці зняти зі стіни українську карту Галичини і т. д. Одна з більш нервових учительок, не могучи стерпіти тих інспекторських переслідувань, кинулась під колеса поїзду! Та не чули ми, щоб хтось, якась українська орґанізація уялась енерґічно за своєю школою, за бідними жертвами нелюдського трактованя! Гадав би хто, що бодай про матеріяльне забезпечене волинського вчительства постараєть ся наша суспільність, маючи будь-щобудь в руках достаточні матеріяльні середники. Так гадалось, та не так склалось. Волинські вчительки на теперішний дорогий час, а ще там, де все майже до тла знищене, — побирають аж по . . . 120 К місячно! Ще гірше діеть ся стрільцям, бо тим — мовляв — як особам, що мають військове удержане платить ся лиш незначну „Zulage".

Що наші школи на Волині досі ще дихають, се завдячувати маємо лиш патріотизмови вчительства, бо инакше давно було-б по всім. Щоб не допустити до ліквідації укр. шкільництва на будуче, час нам подумати й про матеріяльне забезпечене тих, що свої найкрасші сили віддають у вірній службі народови.

Тому берім собі взорець хоч би й від нашого ворога, а що таке „підприємство" оплатить ся, про се двох гадок нема.

Українська справа в новій стадії.

„Ехо Польське" з д. 18. липня доносить:

Українська справа війшла сучасно в нову стадію.

Тимчасове правительство, по вислуханю реляції міністрів Церетелі-я, Терещенка і Керенського більшістю голосів приняло текст порозуміня, опрацьований делеґованими до Київа міністрами, спільно з представниками Української Центральної Ради. Проти принятя привезеного з Київа тексту декларації голосували члени партії К. Д., міністри Шінґарев, Мануїлов, Шаховський, Степанів і Ґодиєв. Міністри сї умотивовували свій спротив тим, що по їх думці, делеґовані до Київа міністри не мали права заключати порозуміня на основі опрацьованої в

Київі декляраціі, і що тим самим переступили обсяг своїх повновластий. Супроти того, що проект міністрів кадетів відложеня децизії в українській справі відкинено, міністри зголосили свою димісію з кабінету. Однак безпосередно з засідавя пішли на зібране центрального Коміте ту К. Д., де зложили відповідні заяви, мотивуючи зложене своїх міністеріяльних тек.

Неменьше тим децизія Тимчасового правительства стала фактом і ще вчера в ночи секретарият Української Ради одержав від російського правительства телеґраму, повідомляючу про ухвалу міністрів.

Після телеґрами „Утра Росії“ Тимчасове правительство рішило: заіменувати в характері правлячого орґану до краєвих справ на Україні окремий ґенеральний секретаріят, котрого склад буде очеркнений через правительство в порозумінію з Українською Центральною Радою і доповнюваний буде на справедливих засадах представниками иньших народностий, живучих на Україні.

Тимчасове правительство вважаючи конечною річю на час війни вдержане боєвої єдности армії, вважає тим самим за недопускаємі способи, які моглиб захитати одноцільність проводу, як пр. зміну під сучасну хвилю мобілізаційного пляну дорогою сейчасового приміненя тези соціяльного комплєтованя військових відділів.

Рівночасно правительство вважає можливим співділати далі в тіснійшім єдиненю з Українцями в рядах самої армії, в виді доповнюваня поєдиноких відділів виключно Українцями, о скільки сей спосіб по представленю міністра війни, буде можливий і не буде нарушувати боєвої справности армії.

Висше наведена постанова Тимчасового правительства, хоть спричинила поважну крізу у внутрі самого правительства, причинить ся безсумнівно до злагодженя українського конфлікту.

О ратунок Волині і східної Галичини.

Про конференцію президії УПР. з ґрафом Черніном пише „Nowa Reforma“: Відпоручники українського клюбу предложили ґр. Чернінови національні домаганя Українців, дотикаючі головно Волині. Що дотичить Галичини східної і Буковини — вказали українські делеґати, що від часу російської революції, на землях сих введено українську мову і демократичну самоуправу. Гр. Чернін виявив велике заінтересоване для порушених справ.

За Збручем.

(З просвітно-орґанізаційної роботи на Поділю).

М. Любинський пише в „Новій Раді“:

В часі 1905—1917 років на Поділю звила ся тільки одна „Просвіта“ в Камянці Подільському, котра мала щось коло 5—7 філій на Поділю, але заходами „прихильної“ адміністрації з початку філії, а нарешті і сама метрополія припинили своє житє.

Тепер справа виглядає далеко красше: як гриби після дощу ростуть одна за другою „Просвіта“ на всім просторі Поділя і мало-по мало набирають більшої сили і волі.

Шкода лишень, що орґанізатори окремих „Просвіт“ не завжди подають звістки до якої небудь „Центральної Просвіти“ про своє житє (до Винницької або Камянецької) і через се трудно або навіть неможливо зареєструвати і списати всі „Просвіти“. Доводить ся користуватись часто випадковими звістками з ґазет та від окремих людей

Покищо надійшли відомости про істноване таких „Просвіт“:

1) Камянецький повіт: Камянець, Оринин, Жванець, Борнківці. 2) Проскурівський повіт: Проскуров, Ярмолинці. 3) Ушицький повіт: Нова Ушиця, Дунаєвці, Тиння, Привороття. 4) Летичівський повіт: Летичів. 5) Літинський повіт: Літин, Хмельник. 6) Винницький повіт: Винниця, Лука-Мелешківська, Селище, Жмеринка, Браїлів, Гайсань, Антопіль. 7) Могилівський повіт: Могилів, Бар, Кудрашівці. 8) Ямпільський повіт: Ямпіль, Рахни-Лісові. 9) Брацлавський повіт: Брацлав, Печера, Чуків, Немирів, Стрільчинці, Кордишівка, Кальниківка, Вороновиця, Капустяни. 10) Гайсинський повіт: Гайсин, Степанки, Кисляк, Михайлівка, Краснопілка, Кублич, Мелешків, Мочулка, Красносілка, Мошенне, Могилька. 11) Ольгопільський повіт: Ольгопіль, Ладижин. 12) Балтський повіт: Балта, Лопулово.

Крім того, надійшло чимало звісток про другі місцевости, але поки нема певної звістки від самих орґанізаторів — приходить ся бути обережними і про них не згадувати.

Таким чином кожде повітове місто має свою „Просвіту“. Найбільш зорґанізовані і міцні „Просвіта“ Винницька (Миколаївський проспект 70), котра має власне помешкане, де містить ся читальня і книжковий склад, і Камянецька, котра покищо разом з читальнею і книгарнею містить ся в помешканї Учительської Семінарії на Новім Плянї. Книжні склади двох „Просвіт“ весь час доповнюють ся новинками нашої літератури і провадять досить живу книжну торговлю.

Винницька „Просвіта“ будує власний кіоск на головній улиці (вже призначене місце і зроблений плян), для того, щоб жвавійше розпродавати українські ґазети і брошури.

Звичайно, що для повної згоди і порозуміня всі „Просвіти“ нетерпляче чекають Всеукраїнського „Просвітнього Зїзду“ в Київі, ініціятиву котрого бере на себе київська „Просвіта“. Богато питань жде санкції такого авторитетного зїзду. На примір: 1) чи бути кождій „Просвіті“ окремою, чи ставати філією повітової „Просвіти“. 2) Чи приймати в члени „Просвіти“ людий неукраїнської народности. 3) Яке тепер найблизше завдане „Просвіт“ — чи книжна торговля, чи друковане книжок, чи лише упорядковане читалень і т. инше. Все се має порішити Зїзд, на котрий пошлють своїх представників всі подільські „Просвіти“.

А тимчасом варто-б кождій „Просвіті“ надіслати до Винницької „Просвіти“ повідомленя про те: 1) коли вона відкрилась, 2) хто головою, 3) як з помешканем і коштами, 4) в чім виявилась робота „Просвіти“, 5) в яких сусідних селах назрівають „Просвіти“, 6) що стоїть на заваді роботі „Просвіт“, 7) які часописи передплачують в читальню, 8) скілько членів і яка членська вкладка? 9) подати точну адресу.

В читальні Винницької „Просвіти“ вивішена на стіні карта Поділя і кожда нова „Просвіта“ зазначаєть ся залізною булавкою Подбаймож об тім, щоб усе Поділє вкрилось сього літа такою зброєю і щоб кожда залізна відзнака свідчила про міцний гурт свідомих людий, котрі міцно стережуть волю нашого народа і правдиво дбають про його просвіту.

Війна.

Завзяті бої на румунськім фронті. — Успіхи офензиви в Карпатах.

Опір Румунів.

БЕРЛІН, 7. серпня (Б. Вольфа). Під австро-угорським напором російський фронт в Карпатах заломлює ся дальше. На полудне від Бистриці приступом здобуто гори: Таєру, Шпеґе, Чешул і Ля Сомарнік. Дня 7. с. м. о 9 годині вечером виконав неприятель сильний наступ на північ від долини Касіну, одначе наступ той зломано, причім неприятель поніс тяжкі криваві втрати. Так само лягли сильні протинаступи на північ від Фокшані, де союзники посувають ся дальше вперед на західному березі Серету. На галицько-російській границі та у східній части Буковини стан річий не змінив ся.

На карпатськім фронті.

ВІДЕНЬ, 7. серпня. Пресова кватира доносить: В Румунії союзники в дальшім поході на північ від Фокшані дійшли до лінії Сушіти. Мимо того Румуни дальше наступають в долині Касіну. На карпатськім фронті ворог на північ від провалу Тельдіеш по части завернув назад, по части є в розладі. Австро-угорські війська в завзятих боях передирають ся там через гори. Наступ 3 російських батальонів завмер в нашім огни в околици Вигоди.

Бої над Сочею тревають далі.

ВІДЕНЬ, 8. серпня (Ткб.). З военної пресової кватири доносять: На фронті над Сочею вечером скріпив ся вогонь ворожих гармат, а коли потемніло, втих. Лише на Красі також в ночи панувала значна огнева діяльність. Ворожі летничі ескадри двічи кинули вчера бомби на кілька місцевостий високорівні коло Баязіцца. Шкода незначна. На Тирольському фронті лиш в провалі Ролле гарматна діяльність була значнійша.

З російського звідомленя.

З дня 7. серпня.

Західний фронт. На південний захід від Бродів в околиці села Дубе і Жарки сильний неприятельський огонь артилерії. На південь від Гремалова російські передні сторожі виперли неприятельські полеві сторожі. В околиці на захід від Збруча неприятельські війска підприняли сильнійші наступи. Над долішним бігом Серету, а особливо над Сучавою неприятель дальше випирає наші війска. Обсадив він села Вашківці, Сатульмаре, Бурле і Гліт.

Румунський фронт. В сторону Кімполюнґа неприятель по боротьбі обсадив сугорби на північ від стації Ноліт. Над Бистрицею два полки одної з наших дивізій самовільно опустили свої становища і подали ся в зад, що викликало відворот наших військ в околиці на кілька верств на схід.

Балтійське море. В днях 4. і 5. с. м. неприятельські літаки поробили ряд наступів над побережем і над островами Ризького заливу. В останнім часі завважено значну вивідну діяльність.

Третий з черги революційний кабінет в Росії.

ПЕТРОГРАД, 7. серпня (ПТА.). Нині відбуло ся перше засідане нового тимчасового правительства під проводом Керенського. В своїй промові Керенський заявив, що кабінет мусить посвятити всю увагу обороні народу і справі орґанізації головно фінансового й господарського житя. Апелював до членів правительства, щоби подвоїти зусиля в цїли зорґанізованя себе самих та збільшеня вислїду праці на ріжних полях. По нім говорив міністер заграничних справ Терещенко, виявляючи намір подорожи до головної кватири. Правительство ухвалило знести становище старшого прокуратора св. Синоду та утворити міністерство віроісповідань. Становище се одержить старший прокуратор св. Синоду Карташев.

Проєктований Керенським новий уряд в Росії.

ПЕТРОГРАД. (ПТА). Правительство задумує утворити окремий уряд як найвисшу інстанцію у всіх справах народної оборони. Останній уступ промови президента міністрів з дня 4. с. м. містив натяк на той уряд Тоді Керенський вказав на змогу скріпленя відвічальности президента міністрів на полі найвисшої державної адміністрації.

Терещенко в головній кватирі.

ПЕТРОГРАД (ПТА). Міністер заграничних справ Терещенко виїхав до головної кватири. Того самого дня удав ся туди також румунський посол Діяманді.

Керенський противником анексій й контрибуції.

БЕРНО. (Ткб.) Berner Tagblatt доносить зі Стокгольму: Керенський бажає собі, щоби конференція коаліції устійнила военні цїли без анексії і без контрибуції. Та конференція для ревізії военних цїлий має відбути ся в Льондоні з кінцем серпня.

Канцлер Міхаеліс в головній кватирі.

БЕРЛІН, 8. серпня (Б. Вольфа). Канцлер Міхаеліс в товаристві секретаря стану уряду заграничних справ Кільмана та підсекретаря стану Штума виїхав до великої головної кватири, куди удав ся також секретар стану Гельферіх.

Арґентина проти Німеччини.

БЕРНО, 8. серпня. Аґенція Аваса доносить з Нового Йорку: Тутешні часописи подають з Buenos Aires: Арґентинське правительство зірвало зносини з Німеччиною і виготовило катеґоричну ноту, в якій жадає від Німеччини рішеня в означенім часї.

НОВИНКИ.

— **Заходи „Сільського Госпоря“ в користь населеня на видбитій території.** В слід за побідними військами кинули ся на Поділе купчики, щоби робити інтереси серед нашого населеня та виманити від них ще ті скупі запаси поживи, які нашому населеню ще остали. По їх приміру пішло й місто Беліц, яке вислало свою комісію до Тернополя для закупу поживи. Краєве Тов. господарське „Сільський Господар“ у Львові запротестувало проти такого використовуваня нашого населеня телеґрафічно у міністра для прожинленя населеня Гефера, намісника ґр. Гуйна та президента господарського уряду ґр. Лямезана. Зміст телеґрами був такий: По донесеням часописий виcлало місто Беліц на Шлезку комісію зі 160.000 К. до Тернополя і инших місцевостий східної Галичини для закупу средств поживи в сій области, що зовсім знищена війною. Просимо в інтересі тамошного голодом загроженого населеня негайно спричинити застанову сеї та инших подібних акцій. — Телеґрама була вислана 6. с. м., а на сеї наспіла 8. с. м. така відповідь від намісника. Вже перед кількома днями видано потрібні зарядженя для здержаня вивозу зі східної Галичини.

Так само інтервеніювала вчера президія „Сільського Господаря“ телеґрафічно у міністра для прожинленя населеня в справі знесеня звісного нашим Читачам зарядженя військових властий в 19 громадах рогатинського повіта, щоби не звозити збіжа з поля до власних стоділ, але задержати його на поли до часу, коли буде заряджена примусова збірна молотьба. Тому, що таке зарядженє видано перед 8 тижнями зі згляду на близкість фронту, являєть ся воно тепер вже безпредметовим і тому можна мати надію, що інтервенція віднесе успіх.

— **Поворот посла Окуневського.** Як подає „Neue Freie Presse“ дня 7. с. м. приїхав посол др Теофіль Окуневський з Городенки до Відня. В часі вибуху війни в 1914 р. перебував др Окуневський у родини на Буковині. Звідти не міг вже вернути до Галичини, тож лишив ся в Чернівцях і доперва пізнійше удав ся до місця свойого сталого осідку — Городенки. В лютім 1915 р. як „неблаґонадьожного“ вивезли його російські власти до Київа. Дальшого вивезеня у область Волги обминув, але жив в Київі в невідрадних матеріяльних обставинах, поки змінені відносини не дозволили йому вернути в Городенку. Тут спокійно жив до 27. липня с. р., коли то з відворотом російських військ місто зрабовано й знищено. Ся доля не минула й посла Окуневського, якого „увільнено“ зі всего майна, так що осталось йому лиш те, що на нїм, в чім він і приїхав до Відня.

— **Др Кость Левицький про українських послів.** На засіданю „Народного комітету“ сказав бувший провідник українських послів між иншим ось що: Теперішний реґулямін нарад Палати послів вяже дуже менші групи і робить обструкцію неможливою. Там треба пояснити, що виступи Української Парляментарної Репрезентації не були — бо не могли бути такі часті і різкі, як сего по воєнних терпінях нашого народу сподівала ся українська суспільність в краю. В політичній заяві Українці стали в парляменті на тім, що домагали ся утвореня з українських етноґрафічних земель Галичини і Буковини окремої української провінції; Чехи і Поляки, а по части і полудневі Славяни станули на точці державної самостійности своїх областий, при чім Чехи і Поляки застерегли рішене сеї справи мировій конференції. Проби Клям-Мартініца сотворити таке звене коаліційне правительство з всіх австрійських народів — не вдали ся, як не вдають ся і його наслідникови д-рови Зайдлерови. Під певними умовами Українці згодили ся би взяти участь в коаліційнім правительстві, але тільки тоді, коли би усунено цілком теперішне безглядне положене в Східній Галичині.

— **З листів вивезеного Українця.** Подаємо кілька витягів з листів вивезеного до Росії Михайла Пиляньського зі Старого Самбора, які також дещо ілюструють відносини на Україні і враженє, які ті відносини викликують у Галичан. І так в листі його з 23. III., писанім в Київі, читаємо між иншими: „У нас в Київі много нового, що годі описати. Воскресла Україна, 19. III. було велике сьвято, більше як у Львові на Здвиг, і може скоро будуть освобождені всі наші Українці старосамбірські. Ми брали також участь. В листі з 28. IV. той сам пише: „Поводжене моє тепер лучше, ніж було вперед для того, що ми тепер маємо у Київі більше право, як Гриць Сольчаник і Шемердяк (сі люди послідні се старосамбірські кацапи котрі усі до Росії), вони тепер дуже спокійно сидять і мовчать. Скоро до нас приїде Білобрам і Сенькусь наш атаман (се патріоти українські зі Старого Самбора вивезені урядом московським на доноси москвофілів Ред.), бо ми вже подали просьбу за них, і Василь Ярема і думаю що скоро будемо видіти ся з ними“. В кінци в листі з 3. V. пише: „Ми помагаємо тим, котрі з нашого міста є заключені. Щире привітанє прислав нам до Київа Білобрам і Сенькусь. Будуть скоро з нами в Київі зовсім увільнені. Поздоровленє від наших Українців хлопців і т. д.

— **Кадети про автономію України.** На 4-му краєвому зїзді кадетів, що почав ся 12 липня з докладом про відношенє партії до автономії України, виступив Л. Є. Чолганський, який від імени краєвого комітету партії запропонував обміркувати і ухвалити таку резолюцію: „Витаючи справедливі стремліня українського народу до національного самоозначеня; міркуючи, що природним і законним закінченем сих стремлінь буде признане російськими Установчими Зборами широкої автономії України в межах, установлених по принціпу етноґрафічної більшости, Київський краєвий зїзд партії народньої свободи вважає: 1) Що постанови 8-го всеросійського зїзду партії не перечать принціпу автономії України і при належному толкованю їх та дальшому розвиткови відкривають закономірні шляхи до задоволеня вимог, звязаних з признанем сього принціпу; і 2) що законопроєкт про автономію України може теперже бути підготовлений до внесеня в Установчі Збори повновласним і утвореним на справедливому представництві всіх народів, що живуть на Україні, орґаном в місті Київі.

З свого боку краєвий зїзд думає, що в основу такого законопроєкта повинні бути покладені точно і відповідно інтересам, як всеї держави, так і України, розмежоване компетенцій властий загальнодержавних і автономних українських, охорона зовнїшної єдности і сили держави та міцні ґваранції прав меншости при безперечному рівноправстві та повноправі всіх громадян російської держави, без ріжниці полу, національности, походженя та віри на Україні“. Проєкт резолюції викликав живі дискусії. Проти резолюції висловлюють ся Левицький, капітан Карум, Вощиния, Ішенецький і инші. В оборону резолюції говорять: Крупнов, Василенко, Уляницький, Стрільников і инші. За пізним часом дебати з приводу резолюції були перенесені на слідуюче засіданє („Н. Р.“).

— **Вістка з полону.** В Саранску, ґуб. Пензенської перебуває 21. офіцирів-Українців. Між ними є: кап. Стефанів, проф. Байрак, Вол, Дуткевич, Німців, інж. Гринів, Вевк і Меркун.

— **До відомости українських приватних урядників і їх родин.** В Краєвій Централї для відбудови Галичини секція IV. можна користати в підмог до висоти 2.000 корон на поратоване в загроженій своїй екзистенції.

З сеї підмоги могуть користати всі, котрі в наслідок війни утратили сталий свій зарібок, зістали зрабовані з біля, одіня і хатної обстанови, на сплату довгу затягненого на висше наведене.

Висші претенсії понад висше згадану квоту можна одержати лиш в формі позички.

Поданя неостемпльовані в двох примірниках потверджених урядом громадським або парохіяльним а також службодавцем належить присилати до товариства українських приватних урядників.

Тов. українських приватних урядників буде дуже радо подавати близших пояснень і помагати у виготовленю подань до Централї та старати ся о користні полагодженя тих прошень.

— **Послуханя у Цїсаря.** Цїсар приняв в середу на окремім послуханю міністра війни Штеґер-Штайнера, міністра Гефера, управителя міністерства рільництва шефа секції Ертля та управителя спільного прожинного уряду ґен. майора Ляндвера.

— **Міністерська рада.** В середу відбула ся міністерська рада під проводом президента міністрів Зайдлера. Учасниками були всі члени кабінету.

— **Українский Національний Театр у Київі.** Київська Українська Театральна Рада, в склад якої входять представники всіх українських політичних партій, культурно-просвітних й професіональних орґанізацій города Київа, на засіданю з 30. н. ст. червня висказалась принципіяльно за основанем в Київі Українського Національного ідейного театру, одиноким приміщенем для якого задля браку власного будинку може бути лиш Троїцький Народний Дім. Тому Українська Городська Рада звертаєть ся до київської городської Думи з прошенем дати Троїцький Народний Дім в розпорядок Українському Національному Театрови, на чолї якого стоїть Комітет Українського Національного Театру при Центральній Раді.

— **Мадяри про Українців.** Дня 29. червня появила ся в мадярській часописи Pesti Hirlap довга статя з під пера Dr. Lasz Samu під заголовком: Україна, її минувшина і національні ідеали. Слідує докладний перевід:

Початок історії України зачинає ся в VI. віці. Від XI столїтя боре ся український нарід тяжко о свою самостійність і независимість, доперва підчас сеї світової війни дійшов до свого політичного відродженя.

Іменно на київськім конґресі Українці проклямували Україну, яко независиму державу. Повстало укр. міністерство, знесло російську адміністрацію світську і духовну і розігнало російських попів.

Жовніри Українці зложили присягу Новій Україні. Право розказу має робітнича і військова рада. Столицею України обрано місто Київ, однак кілька днів пізнійше Полтаву, як чисто укр. місто (!). Інтереси України заступає „Рада“ зложена з 150 членів. Президентом „Ради“ є Мих. Грушівський, бувший знаменитий професор львівського університету, славний моноґраф історії укр. народу.

Розповім дещо моїм читачам з минувшини і о національних ідеалах України, що віджила і збудила ся до нового житя. Жерелом, котрим я покористував ся є дуже цінна і люба книжочка, котру написав Rudolf Stübe, проф. унів. в Липску. Сю книжку „Держава Османів“ присвятив автор славному проф. львів. унів. Мих. Грушівському, щоби тим показати, як високо цінить великого вченого за його заслуги і богате знане.

Dr. Lasz Samu зачинає від ґеоґрафічного положеня України, числа населеня, наводить вірно важні історичні хвилї від княжої доби до пнованя цариці Катерини.

Статю кінчить: Українці витерпіли богато, мимо того не був в силї царський кнут через два послідні столїтя згасити полуміни, котра тепер запалахкотіла з великою силою.

„Українське питане — як пише Stübe при кінци своєї книжки — се питане великої ваги; в першій лінії, як буде рос. держава супроти того заховувати ся? Лиш великі історичні факти поможуть Українцям вибороти самостійність. Україна хоче знов відзискати свої давні права і позицію на сході Европи“.

Ось нагода до великого діла.

Не потребую додавати моїм читачам, як велике політичне значінє має творенє сеї нової держави.

Ся держава без сумніву буде мати великий вплив на розвій середної Европи — як настане мир.

— **Ціни відбору за збіже зі збору 1917 р.** В порозуміню з Міністерством рільництва і скарбу видав ц. к. Уряд виживленя населеня під днем 31. липня 1917 р. В. з. д. ч. 327. розпорядок, назначуючий ціни відбору на деякі роди землеплодів. Після сього розпорядку обовязані є комісіонери воєнного Заведеня для обороту збіжем платити за низше названі роди збіж, зібраних в 1917 р., слідуючі ціни відбору за кождий метричний сотнар.

За пшеницю і оркиш . .	К 40.
За жито	К 40.
За ячмінь	К 37.
За овес	К 36.

За мішанку збіж платити муть комісіонери ціну найдешевшого рода збіжа, яке нагодить ся в мішанці.

Господарі, які відставлять пшеницю і жито найпізнійше до 15 падолиста 1917 р., одержуть як премію двокоронні додатки до ціни відбору при кождім метричнім сотнарі.

Ціна насіня сих висше наведених збіж управильнив розпорядок Міністерства рільництва з дня 5. липня 1917 р. В. з. д. ч. 286 (гл. Господарська Часопись з дня 25. липня б. р. ч. 14). Додатки, про які говорить ся в сім розпорядку, мають бути дочислювані до нинїшних цін відбору, пр. ориґінальне насінє пшениці у годівельника коштувати ме 40 + 20 К, отже 60 К. Перший відсів ориґінального насіня 40 + 12 К, отже 52 К і т. д.

Повні ціни відбору платити муть комісіонери за збіже здорове, чисте і сухе, як що занечищене не переносить 2 проц. ваги збіжа.

При збіжу, яке що до якости не відповідає висше наведеним вимогам, є управнений комісіонер робити відповідні потрученя з ціни відбору, однак потрученя сї не могуть виносити більше як 15 проц. ціни відбору.

Всякі спори між господарями і комісіонерами Воєнного Заведеня для обороту збіжем лагодить повітовий Суд, в окрузї якого находить ся дане збіже.

Судове поступованє не звільняє господаря від відстави збіжа комісіонерови. Господар має рівнож приняти жертвовану йому комісіонером знижену ціну відбору.

Рішенє повітового Суду можна оспорити

до 8-ох днів. Рішене другої інстанції є неоспориме.

Ціни відбору платні є після довершеної віддачі збіжа в стації заладованя, або в млині, або складі, назначенім Воєн им Заведенєм для обороту збіжем. Ціни відбору обіймають рівнож кошти заладованя і перевозу до найблизшої зелізничої стації, зглядно млина або складу.

Виплати ціни відбору можуть господарі домагати ся на основі дуплікату набірного листа, зглядно посвідки млина, або складу.

Розпорядок отсей входить в житє з днем оповіщеня (оповіщене наступило 2. серпня с. р.), ділає однак вспять на збіжа з і з бору 1917 р., який перед обовязуючою силою сего розпорядку перебрали від господарів комісіонери Военного Заведеня для обороту збіжем.

— **Ціни за зібране збіже в 1917 р.** Дневник державних законів оголошує розпорядок уряду для виживленя населеня, який усталює ціни за декотрі роди збіжа зі збору в 1917 р.; заняті воєнним заведенем обороту збіжем. В порівнаню з минулим роком виказують сегорічні ціни підвишку. В порозуміню з комісією для провіреня цін уряд виживленя населеня не міг не згодитись на умірковану підвишку цін. Се оправдане через підвишку коштів продукції в господарстві, а головно ціни робітника, паші і вугля до молотілень. Щоб пособити можливо скорому зборови нового жнива, призначує новий розпорядок на пшеницю і жито (о скілько доставить ся їх до дня 15-го падолиста) премію 2 кор. за метричний сотнар. Ся підвишка не спричинить більшого обтяженя покупнів, бо не відноситься до ціни продажі, а лиш до ціни, яку мають ся платити продуцентам.

— **З почти.** З нинішним днем здержано висилку приватних пакетів до полевих почт ч.: 235, 363, 377, 422, 424, 631 і 640.

— **Юго-росам.** В однім з чисел „Нової Ради“ стрічаємо дотепний стишок Грицька Чуприяки на адресу Юго-росів. Ось він:

Як на квіти рясно впали
Теплі роси,
До роботи раптом стали
Юго-роси.
Радять раду північани
Острять коси,
Люблять поле злототкане
Юго-роси.
Північ дивить ся до півдня,
Як там буде?
Що за злидня, що за злидня
Рос здобуде?
Як не вкрадуть роботяки
Ані квітки,
Будуть всякі, будуть всякі
Заробітки,
Скрізь в степу, немов в злоті
Шаблі-коси,
Притаїли ся в болоті
Юго-роси.
Пісню вилле таємниця
Стоголосу,
Хай же снить ся косовиця
Юго-росу.
Часто гублять роботяки
Всі пожитки...
Ой бувають всякі, всякі
Заробітки...

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, дня 10. серпня 1917.

Нині: 10. серпня гр.-кат. Прохора, римо-кат. Лаврентія

Завтра: 11. серпня гр.-кат. Калиника мч., римо-кат. Зузанни.

○ **Для ранених жовнярів.** На руки „Українського жіночого комітету помочи для ранених“ зложили: Народна Торговля 50 К, Достава 20 К, Олена Богачевська 20 К, Федір Боднар 10 К, Ставропігія 100 книжок, Просвіта книжок за 100 кор. Грошеві жертви треба посилати на адресу: „Український жіночий комітет помочи для ранених“. Львів, Руська 3.

○ **Львівський** Нар. Театр. Тов. „Укр. Бесіда під дирекцією К. Рубчакової у Львові. Саля Тов. Лисенка ул. Шашкевича ч. 5.

Неділя, дня 12. серпня 1917. „Запорожець за Дунаєм“, нар. оперета в 3 діях Артемовського. В ролі Карася виступить перший раз по трьох роках війни, знаний львівській публиці знаменитий співак Іван Рубчак. Роля Карася є його коронною ролею. Думаємо, що наша суспільність поспішить послухати та привитати так дорогого нам артиста і гостя, по довгій неприсутности. 1—2

○ **Українська** прив. ґімназія з правом прилюдности в Долині потребувати-ме на рік 1917/18 нових шість учительських сил, так до предметів фільольоґічних як реальних. Платня після норм учителів державних, — з тим, що всі дорожнечі додатки суть о 10% висші чим в державних заведенях. Учителі на етаті державнім, дістають еще і осібний додаток (дїти), — а се сталі 100 кор., — а супленти 50 кор. місячно. Подання просить ся вносити найдальше до 20. серпня б. р. на тимчасову адресу Дирекції: Подляси п. п. Кевти коло Бялої. — Дирекція. 1—3

З поля.

Чого тужиш берізонько
Край віконця,
Бачиш кільки в полї квітів,
В горі сонця?

Ой, я тужу, я сумую,
Бо я бачу
Скільки в землю ллєть ся крови
Тому й плачу...

В. Атаманюк.

З головної німецької кватири.

З дня 9. серпня.

На східнім фронті:

Фронт баварського князя Леопольда:

Ніяких особливих подій.

Фронт ґенерала полковника арх. Йосифа:

В лісистих Карпатах і граничних горах Молдавії були успішні діланя воєнні. На деяких відтинках посунули ми наші лінії вперед і відперли сильні неприятельські протинаступи.

Фронт маршалка пільного Макензена:

Положене розвинуло ся корисно. Росіяни й Румуни вели в масових наступах великі сили в огонь, щоби відібрати нашим військам виборений на північ від Фокшані і поширений терен. Всі наступи відперто. Неприятель мав великі кріваві втрати. Число полонених зросло на 50 офіцирів 3.300 бранців, добича на 17 армат понад 500 скорострілів і метавок мін.

Македонський фронт:

Ніяких значних подій.

На західнім фронті:

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Рупрехта:

Непогода спинювала до пополудня розвиток живійшої діяльности огневої. Що-йно вечером обновила ся у Фляндрії борба артилерії. Вона була сильна і в ночи особливо на Побережі та від Bixschoote do Hollebeke доходила до нагальности. Піхота не наступала; вивідний відділ анґлійський коло Hooge відперто.

В Artois зріс огонь по обох боках Lens; і тут звіди неприятеля остали без успіху.

В иньших арміях боєва діяльність, що вечером зачала ся, була в умірковании границях.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Реклямації вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адмініістрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руска ч. 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 60 сот., за стрічку, а в оповістках 80 сот., в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 10 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Др. Сидір Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.